EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 13. 6. 2017
COM(2017) 325 final

SPRÁVA KOMISIE

ŠTVRTÁ SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE A RADE

o sfunkčnení európskej pohraničnej a pobrežnej stráže

1. EURÓPSKA POHRANIČNÁ A POBREŽNÁ STRÁŽ – ZAVEDENIE EURÓPSKEHO INTEGROVANÉHO RIADENIA HRANÍC

Účinná ochrana vonkajších hraníc Európskej únie je predpokladom normálneho fungovania schengenského priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach, ako aj vykonávania európskej migračnej agendy. Spoločné investície a úsilie o čo najrýchlejšie plné sfunkčnenie európskej pohraničnej a pobrežnej stráže je praktickým vyjadrením odhodlania členských štátov spoločne niesť zodpovednosť a preukázať solidaritu v spoločnom záujme. S prihliadnutím na uvedené Komisia pravidelne podávala správy o sfunkčnení európskej pohraničnej a pobrežnej stráže.

V tejto správe sa hodnotí pokrok, ktorý sa v tejto súvislosti dosiahol od začiatku mája 2017. So zreteľom na pokrok dosiahnutý vo vykonávaní sa v nej podčiarkujú hlavné opatrenia, ktoré musia Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len „agentúra“), Komisia a členské štáty prijať v nadchádzajúcich mesiacoch.

Agentúra dokončila základné posúdenie zraniteľnosti v prípade takmer všetkých schengenských štátov, pokiaľ ide o ich kapacitu zvládať výzvy na ich úsekoch vonkajších hraníc EÚ. Na základe toho agentúra identifikovala zraniteľnosti vo viacerých schengenských štátoch a vypracovala odporúčania na nápravu zistených nezrovnalostí. Ako sa stanovuje v nariadení o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži (ďalej len „nariadenie“), agentúra bude vykonávať simulačné cvičenia a pokračovať v posudzovaní vznikajúcich hrozieb, a to s cieľom pomáhať schengenským štátom pri identifikácii zraniteľností týkajúcich sa možných budúcich alebo objavujúcich sa výziev na vonkajších hraniciach.

Agentúra vykonávala spoločné operácie na hlavných migračných trasách, konkrétne v centrálnom Stredozemí, východnom Stredozemí a ďalej na západobalkánskej trase. Okrem toho Agentúra začala novú spoločnú operáciu zameranú na riešenie neregulárnych migračných tokov na trase cez západné Stredozemie.

2. OPERAČNÁ PODPORA ČLENSKÝM ŠTÁTOM

Agentúra naďalej poskytuje členským štátom operačnú podporu na mieste pri riadení hraníc, keď na rôzne úseky vonkajších hraníc EÚ nasadila vyše 1 600 príslušníkov pohraničnej stráže a iných príslušných pracovníkov. V predchádzajúcich správach boli identifikované chýbajúce zdroje pri nasadzovaní, pričom táto situácia stále pretrváva. Tieto chýbajúce zdroje sú čiastočne nahradené prostriedkami a príslušníkmi pohraničnej stráže nasadenými hostiteľskými členskými štátmi a spolufinancovanými agentúrou. V každom prípade je potrebné, aby členské štáty prispeli k efektívnemu a udržateľnému posilneniu celkovej kapacity hostiteľských členských štátov, pokiaľ ide o účinnú ochranu ich úsekov vonkajších hraníc EÚ.

2.1. Nasadenie v členských štátoch v prvej línii

Grécko

Agentúra vykonáva v Grécku tri rôzne operácie. V rámci spoločnej operácie Poseidon v Egejskom mori sa Grécku poskytuje podpora v oblasti kontroly hraníc a pri vykonávaní prístupu založeného na hotspotoch na ostrovoch v Egejskom mori a pri vykonávaní vyhlásenia EÚ a Turecka.

V súvislosti so spoločnou operáciou Poseidon agentúra nasadila 891 príslušníkov vrátane podpory činností v oblasti readmisie a 280 bezpečnostných pracovníkov spolufinancovaných agentúrou nasadila grécka polícia. Tento údaj zahŕňa expertov pomáhajúcich pri vykonávaní prístupu založeného na hotspotoch, ako aj členov posádky nasadených prostriedkov a koordinačných pracovníkov. Nasadené boli aj dve námorné hliadkovacie plavidlá, tri pobrežné hliadkovacie plavidlá, desať pobrežných hliadkovacích člnov, jedno lietadlo s pevnými krídlami, dve helikoptéry, 16 hliadkovacích vozidiel, štyri autobusy a tri vozidlá s termovíziou.

Agentúra podporuje Grécko aj prostredníctvom spoločných operácií – flexibilných operačných činností a koordinačných stredísk pri činnostiach hraničnej kontroly, pričom v súčasnosti je nasadených spolu 53 príslušníkov s podporou dvoch vozidiel s termovíziou, 14 hliadkovacích vozidiel, jedného tímu psovodov a troch inteligentných kamier na gréckych pozemných hraniciach s Tureckom, Albánskom a bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko, ako aj relevantnými vzdušnými operáciami. Operačnými činnosťami v severnom Grécku sa posilní hraničný dozor a zabráni neregulárnym sekundárnym pohybom, čím sa ešte viac posilní reakcia EÚ na výzvy na západobalkánskej trase.

V súčasnosti je na gréckych pozemných hraniciach s Albánskom a bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko nasadených 28 príslušníkov (s dvomi inteligentnými kamerami a jedným hliadkovacím vozidlom), zatiaľ čo v odsúhlasenom operačnom pláne sa predpokladá 63 príslušníkov, čo znamená, že naďalej chýba približne 35 príslušníkov.

Taliansko

V rámci spoločnej operácie Triton v Taliansku a v strednom Stredozemnom mori agentúra nasadila 402 príslušníkov vrátane členov posádky nasadených prostriedkov, koordinačných pracovníkov a expertov, ktorí pomáhajú pri uplatňovaní prístupu založeného na hotspotoch. Nasadenie podporujú tri lietadlá, tri vrtuľníky, štyri námorné hliadkovacie plavidlá, sedem pobrežných hliadkovacích plavidiel a tri pobrežné hliadkovacie člny.

Bulharsko

Agentúra naďalej pomáha Bulharsku pri kontrole pozemných hraníc aj s cieľom zabrániť neregulárnym sekundárnym pohybom. Podpora sa poskytuje prostredníctvom spoločných operácií – flexibilných operačných činností a koordinačných stredísk na bulharských pozemných hraniciach s Tureckom a Srbskom, ako aj prostredníctvom relevantných vzdušných operácií. V súčasnosti je nasadených 166 príslušníkov (vrátane členov posádky nasadených prostriedkov) s podporou 12 tímov psovodov, šiestich vozidiel s termovíziou, 50 hliadkovacích vozidiel, šiestich detektorov CO_2, 39 inteligentných kamier a jednej helikoptéry.

Španielsko

Dňa 3. mája 2017 sa začala uskutočňovať spoločná operácia Indalo 2017 na podporu koordinovaných operačných činností na vonkajších námorných hraniciach regiónu západného Stredozemia, a to s cieľom kontrolovať neregulárne migračné toky smerujúce do EÚ a riešiť cezhraničnú trestnú činnosť. V súčasnosti je nasadených 65 príslušníkov (vrátane členov posádky nasadených prostriedkov, koordinačných pracovníkov a tímov na vedenie pohovorov) s podporou jedného lietadla a jedného námorného hliadkovacieho plavidla.

Západný Balkán

V členských štátoch je v súčasnosti nasadených 127 príslušníkov s cieľom pomáhať pri riadení hraníc v regióne západného Balkánu. K najdôležitejším nasadeniam dochádza v rámci spoločných operácií – flexibilných činností na pozemných hraniciach Chorvátska a Maďarska

so Srbskom, ako aj v rámci príslušných koordinačných stredísk na pozemných hraniciach. Podporuje ich deväť tímov psovodov, štyri vozidlá s termovíziou, 31 hliadkovacích vozidiel, jeden detektor srdcového tepu, desať detektorov CO_2 a 12 inteligentných kamier.

2.2. Združovanie zdrojov a budovanie vlastných kapacít agentúry s cieľom poskytovať operačnú podporu

Komisia vo svojej poslednej správe identifikovala význam vypracovania komplexnej stratégie pre vytváranie vlastných kapacít agentúry. Ako sa v nej uvádza, od roku 2017 má agentúra k dispozícii 10 miliónov EUR ročne (v období 2017 – 2020 celkovo 40 miliónov EUR) na nadobudnutie vlastného vybavenia, najmä malých a stredne veľkých operačných prostriedkov. V dňoch 13. – 14. júna 2017 agentúra predloží riadiacej rade návrh tejto komplexnej stratégie, v ktorej sa zohľadnia rôzne možnosti pripadajúce do úvahy (t. j. nákup, prenájom, lízing, dlhodobé nasadenia), ako aj otázka, ako ich udržať funkčné po nadobudnutí.

Ďalšie kroky

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *v rámci dvojstranných kontaktov s členskými štátmi zintenzívniť aktívne úsilie o zabezpečenie potrebných príspevkov pre prebiehajúce operácie,*
- *zabezpečiť, aby riadiaca rada urýchlene schválila komplexnú stratégiu týkajúcu sa spôsobu rozvoja a využívania vlastných kapacít agentúry v období rokov 2017 – 2020.*

Členské štáty by mali:

- *zabezpečiť, aby agentúra mala k dispozícii dohodnuté zdroje na uskutočňovanie operácií a povinné rezervy,*
- *poskytnúť na základe aktuálne identifikovaných nedostatkov tieto zdroje:*

Grécko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia Poseidon

- **16. mája – 29. júna 2017**: 13 príslušníkov (operačné potreby: 197 príslušníkov)
- **jún 2017**: tri pobrežné hliadkovacie člny (30 % operačných potrieb – z dôvodu nedostatku ponúk sú chýbajúce zdroje čiastočne vykryté prostriedkami hostiteľského členského štátu financovanými agentúrou), jedno lietadlo s pevnými krídlami (100 % operačných potrieb – chýbajúce zdroje sú čiastočne vykryté prostriedkami hostiteľského členského štátu financovanými agentúrou, pričom nasadenie prenajatého lietadla s pevnými krídlami pokryje časť obdobia), jedno námorné hliadkovacie plavidlo (50 % operačných potrieb – z dôvodu nedostatku ponúk sú chýbajúce zdroje vykryté prostriedkami hostiteľského členského štátu financovanými agentúrou), dve dopravné vozidlá (33 % operačných potrieb)
- **29. júna – 17. augusta 2017**: 43 príslušníkov (operačné potreby: 197 príslušníkov)
- **júl 2017**: štyri pobrežné hliadkovacie člny (40 % operačných potrieb), jedna helikoptéra (50 % operačných potrieb), jedno námorné hliadkovacie plavidlo (50 % operačných potrieb), jedno hliadkovacie vozidlo, dve dopravné vozidlá (33 % operačných potrieb)
- **august 2017**: sedem pobrežných hliadkovacích člnov (54 % operačných potrieb), jedno pobrežné hliadkovacie plavidlo (33 % operačných potrieb), dve námorné hliadkovacie plavidlá (67 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (33 % operačných potrieb)
- **17. augusta – 28. septembra 2017**: 35 príslušníkov (operačné potreby: 197 príslušníkov)

- **september 2017**: päť pobrežných hliadkovacích člnov (38 % operačných potrieb), dve námorné hliadkovacie plavidlá (67 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (33 % operačných potrieb)
- **28. septembra – 16. novembra**: 25 príslušníkov (operačné potreby: 197 príslušníkov)

Grécko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia – flexibilné operačné činnosti v roku 2017 na zemi

- **24. mája – 21. júna 2017**: 36 príslušníkov (operačné potreby: 79 príslušníkov), 17 hliadkovacích vozidiel (55 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (100 % operačných potrieb)
- **21. júna – 19. júla 2017**: 45 príslušníkov (operačné potreby: 79 príslušníkov), 21 hliadkovacích vozidiel (68 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (100 % operačných potrieb)
- **19. júla 2017 – 16. augusta 2017**: 46 príslušníkov (operačné potreby: 79 príslušníkov), 22 hliadkovacích vozidiel (71 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (100 % operačných potrieb)
- **16. augusta – 13. septembra 2017**: 45 príslušníkov (operačné potreby: 79 príslušníkov), 21 hliadkovacích vozidiel (68 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (100 % operačných potrieb)
- **13. septembra – 11. októbra 2017**: 46 príslušníkov (operačné potreby: 79 príslušníkov), 20 hliadkovacích vozidiel (65 % operačných potrieb), dve dopravné vozidlá (100 % operačných potrieb)

Grécko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia – koordinačné strediská v roku 2017 na zemi

- **24. mája – 21. júna 2017**: 7 príslušníkov (operačné potreby: 16 príslušníkov)
- **21. júna – 19. júla 2017**: sedem príslušníkov (operačné potreby: 16 príslušníkov), jeden detektor srdcového tepu (100 % operačných potrieb)
- **19. júla 2017 – 16. augusta 2017**: osem príslušníkov (operačné potreby: 16 príslušníkov), jeden detektor srdcového tepu (100 % operačných potrieb)
- **16. augusta – 13. septembra 2017**: šesť príslušníkov (operačné potreby: 16 príslušníkov), jeden detektor srdcového tepu (100 % operačných potrieb)

Taliansko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia Triton

- **jún 2017**: 23 príslušníkov (operačné potreby: 126 príslušníkov), jeden pobrežný hliadkovací čln (33 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk sú chýbajúce zdroje vykryté prostriedkami hostiteľského členského štátu financovanými agentúrou), štyri pobrežné hliadkovacie plavidlá (67 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk sú chýbajúce zdroje vykryté prostriedkami hostiteľského členského štátu financovanými agentúrou)
- **júl 2017**: 24 príslušníkov (operačné potreby: 126 príslušníkov), jeden pobrežný hliadkovací čln (33 % operačných potrieb), štyri pobrežné hliadkovacie plavidlá (67 % operačných potrieb), lietadlo s pevnými krídlami na polovicu mesiaca (25 % operačných potrieb), jedna helikoptéra (50 % operačných potrieb)
- **august 2017**: 15 príslušníkov (operačné potreby: 126 príslušníkov), dve pobrežné hliadkovacie člny (67 % operačných potrieb), štyri pobrežné hliadkovacie plavidlá (67 % operačných potrieb), jedna helikoptéra (50 % operačných potrieb)

- **september 2017**: 10 príslušníkov (operačné potreby: 126 príslušníkov), štyri pobrežné hliadkovacie plavidlá (67 % operačných potrieb), jedno námorné hliadkovacie plavidlo (50 % operačných potrieb)

Bulharsko – chýbajúce zdroje – spoločné operácie – flexibilné operačné činnosti v roku 2017 na zemi

- **24. mája – 21. júna 2017**: 58 príslušníkov (operačné potreby: 175 príslušníkov – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 24 príslušníkov z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), 22 hliadkovacích vozidiel (37 % operačných potrieb), dve vozidlá s termovíziou (25 % operačných potrieb)
- **21. júna – 19. júla 2017**: 77 príslušníkov (operačné potreby: 175 príslušníkov – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 24 príslušníkov z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), 30 hliadkovacích vozidiel (50 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 12 hliadkovacích vozidiel z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), tri vozidlá s termovíziou (38 % operačných potrieb)
- **19. júla – 16. augusta 2017**: 67 príslušníkov (operačné potreby: 175 príslušníkov – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 24 príslušníkov z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), 28 hliadkovacích vozidiel (47 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 12 hliadkovacích vozidiel z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), dve vozidlá s termovíziou (25 % operačných potrieb)
- **16. augusta – 13. septembra**: 59 príslušníkov (operačné potreby: 175 príslušníkov – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 24 príslušníkov z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), 29 hliadkovacích vozidiel (48 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 12 hliadkovacích vozidiel z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), jedno vozidlo s termovíziou (13 % operačných potrieb)
- **13. septembra – 11. októbra**: 59 príslušníkov (operačné potreby: 175 príslušníkov – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 24 príslušníkov z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou), 26 hliadkovacích vozidiel (43 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk bude 12 hliadkovacích vozidiel z hostiteľského členského štátu spolufinancovaných agentúrou)

Bulharsko – chýbajúce zdroje – spoločné operácie – koordinačné strediská v roku 2017 na zemi

- **24. mája – 21. júna 2017**: traja príslušníci (operačné potreby: 12 príslušníkov)
- **21. júna – 19. júla 2017**: traja príslušníci (operačné potreby: 12 príslušníkov)
- **19. júla 2017 – 16. augusta 2017**: traja príslušníci (operačné potreby: 12 príslušníkov)
- **16. augusta – 13. septembra 2017**: štyria príslušníci (operačné potreby: 12 príslušníkov)

Španielsko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia Indalo

- **jún 2017**: štyria príslušníci (operačné potreby: 11 príslušníkov – z dôvodu chýbajúcich ponúk sú chýbajúce zdroje čiastočne vykryté tromi príslušníkmi z hostiteľského členského štátu, ktoré bude spolufinancovať agentúra), jedno námorné hliadkovacie plavidlo (100 % operačných potrieb – z dôvodu chýbajúcich ponúk sú chýbajúce zdroje vykryté prostriedkami hostiteľského členského štátu financovanými agentúrou)

- **júl 2017**: traja príslušníci (operačné potreby: 11 príslušníkov)
- **august 2017**: traja príslušníci (operačné potreby: 11 príslušníkov), jedno lietadlo s pevnými krídlami (100 % operačných potrieb)
- **september 2017**: traja príslušníci (operačné potreby: 11 príslušníkov)

Španielsko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia Hera

- **august 2017**: dvaja príslušníci (operačné potreby: dvaja príslušníci), jedno námorné hliadkovacie plavidlo (100 % operačných potrieb), jedno pobrežné hliadkovacie plavidlo (100 % operačných potrieb)

Španielsko – chýbajúce zdroje – spoločná operácia Minerva

- **14. júla – 15. septembra 2017**: 32 príslušníkov (operačné potreby: 74 príslušníkov), 12 tímov psovodov (44 % operačných potrieb)

Západný Balkán – chýbajúce zdroje – spoločné operácie – koordinačné strediská v roku 2017 na zemi

- **25. mája – 21. júna 2017**: jeden príslušník (operačné potreby: 22 príslušníkov) na hranici Rumunska a Srbska
- **21. júna – 19. júla 2017**: žiadne zostávajúce chýbajúce zdroje
- **19. júla – 16. augusta 2017**: jeden príslušník (operačné potreby: 22 príslušníkov) na hranici Rumunska a Srbska, jeden detektor srdcového tepu (100 % operačných potrieb) na hranici Chorvátska a Srbska
- **16. augusta – 13. septembra 2017**: jeden detektor srdcového tepu (100 % operačných potrieb) na hranici Chorvátska a Srbska

3. POKROK DOSIAHNUTÝ PRI VYKONÁVANÍ PRIORITNÝCH OBLASTÍ

3.1. Posilnenie kapacít Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž v oblasti rýchleho zásahu vrátane povinného združovania zdrojov

Rezerva rýchleho zásahu

Hoci bolo potvrdené, že vyše 1 500 príslušníkov pohraničnej stráže a ostatných príslušníkov je plne k dispozícii, plnú pripravenosť rezervy rýchleho zásahu v súlade s nariadením stále ovplyvňujú dve záležitosti:

1. Vymenovanie príslušníkov pohraničnej stráže

Požiadavka na vymenovanie príslušníkov pohraničnej stráže je jednoznačne stanovená v článku 20 ods. 4 nariadenia. Na zabezpečenie kvality rezervy je potrebné, aby agentúra poznala mená príslušníkov, čo sa dosiahne overením toho, či vymenovaní príslušníci pohraničnej stráže zodpovedajú určeným profilom, ako aj zabezpečením toho, aby boli pred zapojením do operačných činností náležite odborne pripravení. Od poslednej správy ďalšie štyri schengenské štáty poskytli mená expertov v počte, ktorý sa zhoduje s veľkosťou ich príslušných príspevkov stanovených v prílohe 1 k nariadeniu o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži alebo ju dokonca prekračuje. To však znamená, že mená expertov zatiaľ stále poskytlo spolu len desať schengenských štátov (Belgicko, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Luxembursko, Holandsko, Rumunsko, Švajčiarsko a čiastočne Nemecko).

V nadväznosti na rôzne rokovania zamerané na nájdenie praktického riešenia[1] má agentúra na zasadnutí riadiacej rady 13. – 14. júna 2017 predložiť koncepčný dokument, ktorý bude obsahovať rôzne možnosti pre vymenovanie expertov do rezervy rýchleho zásahu. Okrem toho Komisia znovu vyzve členské štáty, aby vymenovali svojich expertov v plnom rozsahu, čo agentúre umožní zabezpečiť súlad s profilmi a v prípade potreby poskytnúť odbornú prípravu.

2. Zosúladenie profilov

Od poslednej správy sa agentúra zúčastnila dvojstranných stretnutí s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť, aby bol počet expertov prisľúbených členskými štátmi pre každý profil v súlade s limitmi stanovenými v príslušných vykonávacích rozhodnutiach riadiacej rady. Agentúra však stále čaká na konečné odpovede zo strany členských štátov. Zatiaľ čo 137 príslušníkov pre hraničný dozor a niekoľko príslušníkov pre ostatné profily bolo prisľúbených nad rámec stanovených limitov, chýba 167 expertov na registráciu/odber odtlačkov prstov a 38 expertov na skríning. Navyše, Francúzsko ešte neposkytlo konečnú informáciu týkajúcu sa svojich 25 príslušníkov.

Nedostatočná harmonizácia medzi profilmi ďalej podčiarkuje potrebu vymenovania jednotlivých expertov v plnom rozsahu, aby agentúra mohla overiť, či zodpovedajú požadovaným profilom, ako aj zabezpečiť, aby sa dosiahli celkové limity pre každý profil v dohodnuté s riadiacou radou.

Rezerva vybavenia pre rýchly zásah

Ako sa uvádza v predchádzajúcich správach, agentúra na zasadnutí siete združených zdrojov 25. – 26. apríla 2017 opätovne požiadala členské štáty o poskytnutie dodatočných prísľubov. Do konca mája 2017 však neboli poskytnuté žiadne nové dodatočné prísľuby, pokiaľ ide o pobrežné hliadkovacie člny, námorné hliadkovacie plavidlá a vozidlá s termovíziou, v dôsledku čoho stále **chýbajú značné zdroje**.

Rezervu naďalej zabezpečuje len 14 členských štátov (Rakúsko, Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Nemecko, Fínsko, Maďarsko, Taliansko, Lotyšsko, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko).

Ďalšie kroky

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *bezodkladne pokračovať v dvojstranných rokovaniach so schengenskými štátmi, najmä s tými, ktoré ešte neprispeli do rezervy vybavenia pre rýchly zásah (Belgicko, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Malta, Nórsko, Luxembursko, Litva, Španielsko, Slovensko a Švédsko) s cieľom doplniť identifikované chýbajúce vybavenie,*
- *urýchlene zabezpečiť, aby sa poskytli experti vymenovaní do rezervy rýchleho zásahu, najmä príslušníci na registráciu/odber odtlačkov prstov a príslušníci na skríning, a to v súlade s počtami osobitných profilov určenými riadiacou radou,*

[1] Všetkých 5 000 príslušníkov v rámci riadnej rezervy európskej pohraničnej a pobrežnej stráže bude vymenovaných (registrovaných podľa mien) a členské štáty uvedú, ktorí z týchto 5 000 príslušníkov budú súčasťou rezervy rýchleho zásahu zahŕňajúcej 1 500 osôb. Tento údaj bude možné kedykoľvek počas roka upraviť alebo – v prípade aktivácie rýchleho pohraničného zásahu – doplniť príslušníkmi s rovnakými profilmi z riadnej časti rezervy európskej pohraničnej a pobrežnej stráže.

- *urýchlene overiť dostupnosť všetkých 1 500 príslušníkov pohraničnej stráže v rámci rezervy rýchleho zásahu a do konca októbra 2017 realizovať skúšobné nasadenie ľudských a technických zdrojov z rezerv.*

Členské štáty by mali:

- *urýchlene doplniť identifikované chýbajúce zdroje do rezervy vybavenia pre rýchly zásah, osobitné úsilie by mali vynaložiť tie členské štáty, ktoré ešte ničím neprispeli,*
- *do konca júna 2017 oznámiť mená expertov do rezervy rýchleho zásahu.*

3.2. Vykonávanie preventívnych posúdení zraniteľnosti na základe spoločnej metodiky

Posilnenie preventívnych posúdení zaručujúcich účinne fungujúci schengenský priestor je naďalej hlavnou politickou prioritou Európskej únie. Agentúra vynaložila intenzívne úsilie pri príprave posúdení zraniteľnosti, ktoré sú nevyhnutné pre schengenský proces kontroly kvality, a to v súlade so spoločnou metodikou a dohodnutým harmonogramom.

S výnimkou Dánska[2] a Nemecka agentúra vypracovala správy o základnom posúdení, t. j. hĺbkové analýzy existujúcich kapacít členských štátov v spojení s príslušnými indikátormi hrozieb na základe súboru objektívnych kritérií. Správa o základnom posúdení v prípade Nemecka sa má dokončiť do polovice júna, zatiaľ čo príprava daného posúdenia v prípade Dánska sa môže začať iba potom, čo táto krajina poskytne agentúre príslušné údaje.

V nadväznosti na správy o základnom posúdení výkonný riaditeľ agentúry 5. júna 2017 rozhodol o tom, že sa 20 schengenským štátom zašlú odporúčania, v ktorých sa navrhnú konkrétne opatrenia uvedené v článku 13 ods. 7 nariadenia. Vzhľadom na hlavný cieľ posúdení zraniteľnosti, najmä v prípade členských štátov, ktoré sú vystavené osobitným a neúmerným výzvam, sa odporúčania zameriavajú predovšetkým na najnaliehavejšie zraniteľnosti vo vzťahu k súčasným výzvam na vonkajších hraniciach.

Agentúra bude vykonávanie odporúčaní a opatrení zo strany schengenských štátov účinne monitorovať. V prípade, že sa opatrenia nevykonajú v stanovenej lehote, musí výkonný riaditeľ postúpiť vec riadiacej rade a informovať Komisiu.

Posúdenie zraniteľnosti, ako aj akékoľvek nadväzujúce odporúčania sa považujú za nástroje určené na pomoc členským štátom pri identifikácii akýchkoľvek hrozieb, ktoré môžu ovplyvniť účinné riadenie ich vonkajších hraníc, ako aj pri stanovení a vykonávaní nadväzujúcich opatrení. V dôsledku toho Komisia zvažuje monitorovanie vykonávania opatrených, ktoré boli identifikované ako neoddeliteľná súčasť spoločného európskeho úsilia zameraného na riadenie migrácie vo všetkých jeho aspektoch. Komisia preto takisto uskutoční bezprostredne nadväzujúce kroky na politickej úrovni a je pripravená spolupracovať s členskými štátmi, Európskym parlamentom a Radou s cieľom odstrániť akékoľvek súčasné alebo budúce zraniteľnosti.

Základné posúdenia takisto viedli k identifikácii šiestich členských štátov, vo vzťahu ku ktorým agentúra uskutoční tzv. simulačné cvičenia na posúdenie ich schopnosti čeliť budúcim výzvam na vonkajších hraniciach. V rámci týchto cvičení sa preskúmajú a otestujú kapacity členských štátov, najmä ich plánovanie pre nepredvídané udalosti, voči rizikám a scenárom, ktoré sa ešte nenaplnili, avšak možno ich predpokladať na základe analýzy situácie v susediacich tretích krajinách a hlavných krajinách pôvodu a tranzitu. Keď budú do konca

[2] V súlade s článkom 4 protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k ZEÚ a k ZFEÚ, Dánsko oznámilo, že nariadenie o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži vykoná k 14. marcu 2017. Nemecko predložilo príslušné údaje s oneskorením.

októbra 2017 výsledky simulačných cvičení k dispozícii, môže výkonný riaditeľ dotknutým členským štátom adresovať druhé kolo odporúčaní.

Od apríla 2017 agentúra uskutočňuje tzv. posúdenie vznikajúcich hrozieb. Na základe mesačnej kontroly členských štátov s využitím relevantných ukazovateľov môže agentúra kedykoľvek pristúpiť k osobitnému posúdeniu/simulácii, aby preskúmala schopnosť určitého členského štátu čeliť novým vznikajúcim hrozbám, čo môže viesť k ďalším odporúčaniam týkajúcich sa zraniteľností, ktoré sa nezohľadnili v rámci predchádzajúcich základných posúdení alebo simulačných cvičení. V súčasnosti sa posúdenie vznikajúcich hrozieb vykonáva vo vzťahu ku Grécku, Taliansku a Španielsku. Tieto členské štáty boli vybrané na základe nepretržitého monitorovania situácie a najnovších trendov v oblasti migračných pohybov.

Ďalšie kroky

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *do leta 2017 zabezpečiť, aby mal tím uskutočňujúci postup posudzovania zraniteľnosti primeraný počet členov,*
- *do 15. júna 2017 predložiť prvé výsledky posúdení zraniteľnosti Európskemu parlamentu, Rade a Komisii v súlade s článkom 13 ods. 9 nariadenia,*
- *odteraz do októbra 2017 uskutočniť simulačné cvičenia týkajúce sa budúcich výziev,*
- *pokračovať v monitorovaní situácie na vonkajších hraniciach, dokončiť prebiehajúce posúdenie vznikajúcich hrozieb a jeho výsledky včas poskytnúť dotknutým členským štátom,*
- *do konca novembra 2017 prijať revidovanú spoločnú metodiku pre posúdenia zraniteľnosti na základe nadobudnutých skúseností.*

Členské štáty by mali:

- *Dánsko by malo bezodkladne, v každom prípade však najneskôr do 15. júna 2017, poskytnúť potrebné údaje s cieľom umožniť agentúre vykonať základné posúdenie [Dánsko súhlasilo so zaslaním svojich údajov 4. júna – overí sa],*
- *vzhľadom na opakujúce sa posúdenia zraniteľnosti, ktoré agentúra vykonáva aspoň raz za rok, členské štáty, ktoré neposkytli úplné údaje o existujúcich kapacitách, by mali zlepšiť svoje príslušné vnútroštátne postupy pre zber údajov,*
- *členské štáty, ktorým budú v nadväznosti na základné posúdenie doručené odporúčania, by mali prijať potrebné akčné plány a pravidelne predkladať správy agentúre,*
- *členské štáty vybrané pre simulačné cvičenia by mali urýchlene odpovedať na žiadosti agentúry o dodatočné údaje a informácie.*

3.3. Podpora návratov

Uplatnenie posilneného mandátu agentúry v oblasti návratu prinieslo pozitívne výsledky, pokiaľ ide o podporovanie členských štátov pri vykonávaní návratových operácií. Agentúra a členské štáty však stále potrebujú plne sfunkčniť niektoré z nových nástrojov a plne využiť ich potenciál.

Tempo **návratových operácií**, ktoré agentúra podporuje, sa naďalej zvyšuje. V období od 1. januára do 9. júna 2017 agentúra podporila 144 návratových operácií štátnych príslušníkov tretích krajín, v priebehu ktorých bolo vrátených bolo 6799 štátnych príslušníkov tretích krajín s neoprávneným pobytom, pričom 43 operácií sa pripravovalo. To predstavuje zvýšenie o viac ako 157 % v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Väčšina z týchto operácií

(101 zo 144) sa týkala letov na západný Balkán. Agentúra vyvíja cielený pilotný projekt pre dohodu s komerčnými dopravcami do viacerých určených cieľových destinácií, pričom sa práve vypracúva štúdia uskutočniteľnosti týkajúca sa finančných a administratívnych postupov; tým by sa malo uľahčiť vykonanie návratových operácií smerujúcich do tretích krajín mimo západného Balkánu.

Okrem toho **iba niekoľko členských štátov žiada agentúru o pomoc pri organizovaní návratových operácií**[3]. Je preto úlohou členských štátov, ktoré ju nevyužívajú, aby tento nástroj využívali častejšie. Zároveň by agentúra mala začať uplatňovať svoje právo proaktívne navrhovať organizovanie návratových operácií, a to na základe informácií poskytovaných mesačne členskými štátmi[4]. Agentúra môže spolu s Európskym podporným úradom pre azyl zohrávať kľúčovú úlohu, najmä keď ide o podporovanie členských štátov prvého príchodu pri rýchlom a účinnom riešení návratu žiadateľov, v prípade ktorých sa dospelo k záveru, že preukázateľne nepotrebujú medzinárodnú ochranu.

Tri rezervné skupiny, a to monitorovacia skupina pre nútený návrat, eskortná skupina pre nútený návrat a skupina špecialistov na návrat, sú k dispozícii na účely operačnej podpory, stále však neboli plne sfunkčnené. Do aspoň jednej z týchto skupín k 26. máju 2017 prispeli všetky členské štáty, ktoré poskytli 549 zo 690 potrebných expertov[5]. Skupiny pre návrat sa začali využívať v praxi: do 26. mája 2017 sa prostredníctvom účasti v monitorovacej skupine pre nútený návrat monitorovalo 34 návratových operácií.

Stále nevyriešeným naliehavým problémom je objasnenie **praktických postupov a pravidiel** týkajúcich sa nasadenia personálu rezervy, ich operačných úloh a právnej zodpovednosti.

Napriek krokom uskutočneným s cieľom obsadiť voľné pracovné miesta agentúra naďalej čelí výzvam súvisiacim s prilákaním kvalifikovaných a skúsených záujemcov. Pokiaľ ide o rozpočet vyčlenený na činnosti v oblasti návratu, agentúra zlepšila svoju absorpčnú kapacitu a z hľadiska plnenia cieľov sa zdá byť na dobrej ceste, a to s jednou významnou výnimkou týkajúcou sa prednávratovej pomoci[6].

Ďalšie kroky

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *proaktívne navrhovať organizovanie návratových operácií na základe informácií poskytovaných mesačne členskými štátmi,*
- *bezodkladne dokončiť praktické postupy, pravidlá, operačné úlohy a právnu zodpovednosť za nasadenie členov skupín,*
- *začať uskutočňovať cielený pilotný projekt pre dohodu s komerčnými dopravcami,*

---

3 V roku 2017 väčšinu návratových operácií iniciovali Nemecko (20) a Rakúsko (12), nasledované Belgickom, Švédskom a Gréckom (každá štyri). Na druhej strane niekoľko členských štátov, ktoré potrebovali podporu, využilo spoločné návratové operácie len vo veľmi obmedzenej miere alebo ich nevyužilo vôbec (napríklad v rokoch 2016 a 2017 Francúzsko uskutočnilo iba jednu takúto operáciu a Bulharsko sa nezapojilo vôbec).

4 Pozri časť 3.3 druhej správy o sfunkčnení európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, COM(2017) 201 final.

5 K 26. máju 2017 počet expertov ponúknutých členskými štátmi pre rezervu expertov na nútený návrat stále nedosahuje požadovaný počet (bolo ponúknutých 419 expertov na 600 miest).

6 Z celkových 50 miliónov EUR vyčlenených na návratové operácie na rok 2017 bolo k 25. máju 2017 viazaných 18,65 milióna EUR. Pokiaľ ide o činnosti v oblasti readmisie, z celkového vyčleneného rozpočtu vo výške 6 miliónov EUR bolo viazaných 3,05 milióna EUR. Z celkové vyčleneného rozpočtu vo výške 4,85 milióna EUR na prednávratovú pomoc bolo viazaných len 0,21 milióna EUR.

- *pokračovať v obsadzovaní voľných pracovných miest pridelených na činnosti v oblasti návratu,*
- *zabezpečiť, aby sa využili finančné zdroje vyčlenené na prednávratové činnosti na rok 2017.*

Členské štáty by mali:

- *bezodkladne začať poskytovať každý mesiac informácie o orientačnom plánovaní vnútroštátnych návratových operácií vrátane počtu navrátilcov a tretích krajín návratu,*
- *prioritne doplniť všetky zostávajúce chýbajúce zdroje do skupín,*
- *plne využiť podporu ponúkanú agentúrou pre organizovanie návratových operácií,*
- *poskytnúť agentúre kvalifikovaných a skúsených pracovníkov prostredníctvom nasadenia vyslaných národných expertov.*

3.4. Vytvorenie mechanizmu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž na podávanie sťažností

V tomto sledovanom období pracovník pre základné práva prijal deväť ďalších sťažností. Dve z nich boli vyhlásené za prípustné, pričom sa zaslali príslušným vnútroštátnym orgánom a výkonnému riaditeľovi agentúry. Pracovník pre základné práva ďalej posudzuje prípustnosť v prípade štyroch sťažností prijatých v máji. Agentúra v súčasnosti pracuje na zabezpečení prístupu k mechanizmu na podávanie sťažnosti, ktorý bude možné nájsť na webovom sídle agentúry. Následne by agentúra mala uskutočniť informačnú kampaň s cieľom zvýšiť informovanosť o mechanizme na podávanie sťažností.

Pokiaľ ide o dodatočných zamestnancov na podporu pracovníka pre základné práva, výberové konanie pre dvoch asistentov sa začalo v máji/júni 2017. Okrem toho agentúra plánuje vyčleniť pre pracovníka pre základné práva ďalších zamestnancov, a to na účely podpory pri plnení ďalších úloh, ktoré boli nariadením zverené pracovníkovi pre základné práva.

Dôležitý prvok vykonávania nariadenia súvisí s **ochranou detí v** kontexte činností agentúry. V nadväznosti na niektoré kľúčové odporúčania konzultačného fóra pre základné práva z mája 2017 agentúra v úzkej spolupráci s pracovníkom pre základné práva posilní aspekty ochrany detí, ktorým sa venuje osobitná pozornosť aj v rámci prebiehajúcej revízie stratégie agentúry pre základné práva.

Ďalšie kroky

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *do konca novembra 2017 prijať ďalších zamestnancov na podporu pracovníka pre základné práva,*
- *do konca júna 2017 dokončiť informačnú infraštruktúru, aby sa zabezpečila lepšia dostupnosť formulárov sťažností,*
- *uskutočniť informačnú kampaň zameranú na lepšie informovanie o mechanizme na podávanie sťažností,*
- *do novembra 2017 revidovať a ďalej rozvinúť svoju stratégiu pre základné práva, a to s osobitným zreteľom na ochranu detí a ďalších kategórií zraniteľných osôb v rámci všetkých činnosti agentúry.*

3.5. Vytvorenie podmienok pre lepšiu operačnú spoluprácu s prioritnými tretími krajinami

Agentúra predstavila riadiacej rade koncepčný dokument o spolupráci medzi styčnými úradníkmi agentúry, styčnými úradníkmi členských štátov a európskymi styčnými úradníkmi pre migráciu, ktorí sú nasadení v rovnakých lokalitách.

Styčný úradník, ktorý má byť nasadený v **Nigeri**, do agentúry nastúpil 16. mája 2017, pričom v súčasnosti absolvuje odbornú prípravu pred nasadením na účely jeho nasadenia v Nigeri v júli 2017.

Styčný úradník, ktorý má byť nasadený na **západnom Balkáne**, do agentúry nastúpi 1. júla 2017. Po absolvovaní odbornej prípravy pred nasadením bude tento styčný úradník nasadený v auguste 2017 v Belehrade.

Odborná príprava pred nasadením zahŕňa školenie v sídle a návštevy vybraných externých partnerov a relevantných spoločných operácií koordinovaných agentúrou.

Agentúra ďalej posilňuje svoju spoluprácu s aktérmi pôsobiacimi v oblasti SBOP. Od mája 2017 expert agentúry podporuje **hraničnú podpornú misiu EÚ pre Líbyu** v Tunise.

Druhé kolo rokovaní so Srbskom o dohode o štatúte potrebné na nasadenie tímov európskej pohraničnej a pobrežnej stráže na jeho území sa uskutočnilo 11. – 12. mája 2017, pričom nevyriešený ostal len obmedzený počet otázok. Rokovania s bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko sa ešte nezačali. Komisia takisto plánuje v krátkom čase predložiť návrh mandátov na rokovanie o dohodách o štatúte s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou a Čiernou Horou.

Ďalšie kroky

Komisia:

- *začne formálne rokovania s bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko po tom, čo bude táto krajina pripravená začať rokovania o dohode o štatúte,*
- *v krátkom čase dokončí rokovania so Srbskom,*
- *v krátkom čase predloží návrhy mandátov na rokovanie o dohodách o štatúte s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou a Čiernou Horou.*

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *do júla, resp. augusta 2017 podľa plánu nasadiť styčných úradníkov pre Niger a Srbsko.*

3.6. Dohoda o sídle

Stále sa očakáva, že Poľsko ratifikuje dohodu o sídle a podá správu o stave ratifikačného procesu na nadchádzajúcom zasadnutí riadiacej rady v júni 2017.

Ďalší krok

- *Poľsko by malo čo najskôr ratifikovať dohodu o sídle.*

3.7. Nasadenie styčných úradníkov v členských štátoch

Agentúra by mala pravidelne monitorovať riadenie vonkajších hraníc členskými štátmi nielen prostredníctvom analýzy rizík, výmeny informácií a európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR), ale aj na základe prítomnosti vlastných styčných úradníkov v členských štátoch.

Na zasadnutí riadiacej rady 13. – 14. júna 2017 výkonný riaditeľ predloží riadiacej rade na schválenie konečný návrh rozhodnutia, v ktorom sa vymedzuje postavenie a úlohy týchto styčných úradníkov, ich prístup k informáciám, a prípadne možnosť vyslania jedného styčného úradníka do viacerých členských štátov. Očakáva sa, že do októbra 2017 agentúra uzatvorí s každým členským štátom memorandum o porozumení, v ktorom sa stanovia spôsoby nasadenia. Medzičasom sa očakáva sa, že agentúra začne proces na účely prijatia kandidátov a ich vyškolenia.

Ďalšie kroky

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mala:

- *do konca júna 2017 prijať príslušné vykonávacie rozhodnutie,*
- *najneskôr do konca roku 2017 začať príslušné výberové konanie pre nábor styčných úradníkov s cieľom ich prijatia, vyškolenia a účinného nasadenia.*

Členské štáty by mali:

- *do októbra 2017 uzavrieť s agentúrou memorandum o porozumení, v ktorom sa určia spôsoby nasadenia styčných úradníkov.*

4. ZÁVERY

Zo štvrtej správy vyplýva, že pokračovalo zavádzanie činností a nástrojov stanovených v nariadení o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži s cieľom čo najrýchlejšie posilniť schopnosť EÚ chrániť a účinne riadiť svoje vonkajšie hranice.

Konkrétne agentúra predložila prvý súbor odporúčaní pre takmer všetky schengenské štáty, pričom pre 20 z nich sa navrhli konkrétne opatrenia v snahe riešiť zraniteľnosti identifikované v prvých základných posúdeniach zraniteľnosti.

Ďalší pokrok sa dosiahol v rokovaniach so Srbskom o dohode o štatúte, ktorá po tom, čo bude uzavretá, poskytne jednoznačný právny rámec na operačnú spoluprácu medzi orgánmi pobrežnej stráže členských štátov a Srbska, podporovanú a koordinovanú Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž.

Členské štáty si však stále musia plniť svoje záväzky týkajúce sa plnej operačnej kapacity rezerv rýchleho zásahu, najmä pokiaľ ide o doplnenie chýbajúcich zdrojov do rezervy vybavenia pre rýchly zásah. Ďalšie úsilie je takisto potrebné vynaložiť aj na účely doplnenia stále chýbajúcich zdrojov pre nasadenia v rámci prebiehajúcich spoločných operácií, a to na podporu členských štátov v prvej línii pri účinnom riadení vonkajších hraníc. Tieto chýbajúce zdroje je potrebné doplniť prioritne. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby urýchlene zintenzívnili využívanie posilnenej kapacity agentúry na pomoc v oblasti návratových operácií.

Tlakové faktory vyplývajúce z migrácie do Európy pretrvávajú. Preto by sa malo stále zvyšovať úsilie o čo najskoršie zabezpečenie posilnenej schopnosti EÚ chrániť a účinne riadiť svoje vonkajšie hranice.

V tejto súvislosti Komisia vyzýva Európsky parlament, Európsku radu a Radu, aby preskúmali doteraz dosiahnutý pokrok, a Radu, aby vyzvala agentúru a príslušné orgány schengenských štátov na uskutočnenie navrhovaných opatrení.

Ďalšiu správu o pokroku dosiahnutom pri posilňovaní vonkajších hraníc Komisia predloží na jeseň.